

Rolnummers 843 en 890

Arrest nr. 30/96
van 15 mei 1996

A R R E S T

In zake : de beroepen tot gedeeltelijke vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 21 december 1994 betreffende het onderwijs VI.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters L. De Grève en M. Melchior, en de rechters L.P. Suetens, H. Boel, L. François, G. De Baets en R. Henneuse, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter L. De Grève,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de beroepen*

A. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 9 mei 1995 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 10 mei 1995, is beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 114, 127, 128, 129, 130, 133, 134, 141, 149, § 1, 1°, 2° en 3°, en 160, derde lid, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 21 december 1994 betreffende het onderwijs VI, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 16 maart 1995, door de v.z.w. Katholieke Universiteit Brussel, met maatschappelijke zetel te 1081 Brussel, Vrijheidslaan 17.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 843 van de rol van het Hof.

De verzoekende partij had tevens een vordering tot schorsing van voormelde decreetsbepalingen ingesteld. Bij arrest nr. 50/95 van 15 juni 1995 (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 8 augustus 1995) heeft het Hof die vordering tot schorsing verworpen.

B. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 5 september 1995 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 6 september 1995, is beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 114 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 21 december 1994 betreffende het onderwijs VI, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 16 maart 1995, door de v.z.w. Vereniging van Vlaamse Studenten, met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Kleerkopersstraat 15-17.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 890 van de rol van het Hof.

II. *De rechtspleging*

a) *In de zaak met rolnummer 843*

Bij beschikking van 10 mei 1995 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van het beroep is kennisgegeven overeenkomstig artikel 76 van de organieke wet bij op 16 mei 1995 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*

van 30 mei 1995.

De Vlaamse Regering, Martelaarsplein 19, 1000 Brussel, heeft een memorie ingediend bij op 22 mei 1995 ter post aangetekende brief.

Van die memorie is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 10 augustus 1995 ter post aangetekende brief.

De verzoekende partij heeft een memorie van antwoord ingediend bij op 7 september 1995 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 25 oktober 1995 en 25 april 1996 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 9 mei 1996 en 9 november 1996.

Bij beschikking van 7 november 1995 heeft het Hof, overeenkomstig artikel 90, derde lid, van de organieke wet, de partijen en inzonderheid de Vlaamse Regering verzocht het Hof in kennis te stellen van de hierna gewenste gegevens in een uiterlijk op 10 december 1995 in te dienen aanvullende memorie :

- het werkelijke aantal voortgezette academische opleidingen;
- het gefinancierde aantal voortgezette academische opleidingen;
- het aantal voortgezette academische opleidingen die op grond van het decreet van 12 juni 1991 voor financiering in aanmerking zouden kunnen komen, maar zich nog in de programmatiefase bevonden;
- het totale aantal onderwijsbelastingseenheden;
- het aandeel daarin van de onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette academische opleidingen;
- het totale aantal studenten;
- het aantal studenten in de voortgezette academische opleidingen.

Aanvullende memories zijn ingediend door :

- de verzoekende partij bij op 8 december 1995 ter post aangetekende brief;
- de Vlaamse Regering bij op 11 december 1995 ter post aangetekende brief.

b) *In de zaak met rolnummer 890*

Bij beschikking van 6 september 1995 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van het beroep is kennisgegeven overeenkomstig artikel 76 van de organieke wet bij op 21 september 1995 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 26 september 1995.

De Vlaamse Regering heeft een memorie ingediend bij op 6 november 1995 ter post aangetekende brief.

Van die memorie is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 13 november 1995 ter post aangetekende brief.

De verzoekende partij heeft een memorie van antwoord ingediend bij op 27 november 1995 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 5 maart 1996 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 5 september 1996.

c) *In de zaken met rolnummers 843 en 890*

Bij beschikking van 21 december 1995 heeft het Hof in voltallige zitting de zaken samengevoegd.

Bij beschikking van 9 januari 1996 heeft het Hof de zaken in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 1 februari 1996.

Van die beschikkingen is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 10 januari 1996 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 1 februari 1996 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. D. Lindemans, advocaat bij de balie te Brussel, voor de v.z.w. Katholieke Universiteit Brussel;
 - . Mr. S. Lust, advocaat bij de balie te Brugge, voor de v.z.w. Vereniging van Vlaamse Studenten;
 - . Mr. E. Brewaeyts, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Regering;
- hebben de rechters-verslaggevers L.P. Suetens en R. Henneuse verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *Onderwerp van de bestreden bepalingen*

De zaak met rolnummer 843

De bestreden bepalingen maken deel uit van titel VII van het decreet van 21 december 1994, die betrekking heeft op het « Academisch Onderwijs », en regelen de financiering van de voortgezette academische opleidingen aan de universiteiten. Zij vervangen een reeks bepalingen uit het decreet van de Vlaamse Raad van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap en heffen sommige bepalingen van laatstgenoemd decreet op.

De verzoekende partij vordert in hoofdorde de vernietiging van artikel 127 van het decreet van 21 december 1994.

Die bepaling luidt :

« Art. 127. Artikel 130 van hetzelfde decreet (het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap) wordt vervangen door de volgende bepaling :

' Artikel 130. § 1. In 1995 worden aan de universiteiten de volgende werkingsuitkeringen, uitgedrukt in miljoenen franken, toegekend :

1. Katholieke Universiteit Leuven :	7.022,8
2. Vrije Universiteit Brussel :	2.457,5
3. Universiteit Antwerpen	

a) Universitair Centrum Antwerpen :	750,5
b) Universitaire Instelling Antwerpen :	976,1
c) Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius Antwerpen :	777,2
4. Limburgs Universitair Centrum:	647,4
5. Katholieke Universiteit Brussel:	186,0
6. Universiteit Gent :	4.764,4

§ 2. Vanaf 1996 wordt het nominale bedrag van de werkingsuitkering volgens de onderstaande formule aangepast :

$$W(95+n) = (W1995 + BEB \times (OBE\ 94 + n \times OBE\ 94)) \times I,$$

waarbij :

$W(95+n)$: het nominale bedrag van de werkingsuitkering voor het jaar 1995 + n;

W1995 : basisbedrag 1995 van de werkingsuitkering bedoeld in § 1;

BEB : basiseenheidsbedrag per onderwijsbelastingseenheid = 97.402 BF;

OBE 94 + n : de som van de onderwijsbelastingseenheden van de desbetreffende universiteit op 1 februari 1994 + n berekend overeenkomstig artikel 135;

OBE 94 : de som van de onderwijsbelastingseenheden van de desbetreffende universiteit op 1 februari 1994 zoals vastgelegd in § 3;

$I = 0,80 \times (L1/L0) + 0,20 \times (C1/C0)$ waarbij I de indexeringsformule aangeeft;

L1/L0 de verhouding aangeeft tussen de geraamde index van de eenheidsloonkosten op het einde van het desbetreffende begrotingsjaar en de index van de eenheidsloonkosten op het einde van het begrotingsjaar 1995;

C1/C0 de verhouding aangeeft tussen de geraamde index van de consumptieprijzen op het einde van het desbetreffende begrotingsjaar en de index van de consumptieprijzen op het einde van het begrotingsjaar 1995.

§ 3. Het aantal onderwijsbelastingseenheden op 1 februari 1994 wordt vastgesteld als volgt :

1. Katholieke Universiteit Leuven :	33.672,0
2. Vrije Universiteit Brussel :	8.020,5
3. Universiteit Antwerpen	
a) Universitair Centrum Antwerpen :	3.341,0
b) Universitaire Instelling Antwerpen :	2.757,5
c) Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius Antwerpen :	2.884,0
4. Limburgs Universitair Centrum:	2.488,5
5. Katholieke Universiteit Brussel:	527,0

6. Universiteit Gent :

22.838,0

§ 4. Aan het Limburgs Universitair Centrum worden in 1995 de volgende aanvullende werkingsuitkeringen toegekend (bedragen uitgedrukt in miljoenen franken): 27,1. ' »

De verzoekende partij vordert in bijkomende orde de vernietiging van een reeks bepalingen die met artikel 127 samenhangen. Die bepalingen luiden :

« Art. 114. Artikel 43, § 7, van hetzelfde decreet wordt vervangen door de volgende bepaling :

' § 7. In afwijking van het bepaalde in § 3 kan het universiteitsbestuur voor maximaal de helft van de door haar aangeboden voortgezette academische opleidingen een hoger jaarlijks inschrijvingsgeld vaststellen. ' »

« Art. 128. In hoofdstuk VII van hetzelfde decreet wordt een artikel 130ter ingevoegd luidend als volgt :

' Artikel 130ter. De onderwijsbelastingseenheden op 1 februari 1991 en 1 februari 1992 van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap worden vastgesteld als volgt :

UNIVERSITEIT	O.B.E. 1991	O.B.E. 1992
Vrije Universiteit Brussel	9.342,5	9.326,5
Katholieke Universiteit Leuven Universitaire Faculteiten	34.003,5	34.582,0
Sint-Ignatius Antwerpen Universitaire Instelling Antwerpen	3.245,5	3.087,5
Limburgs Universitair Centrum	2.726,5	2.825,5
Katholieke Universiteit Brussel	1.453,5	2.057,5
Universiteit Gent	665,0	591,5
Universitair Centrum Antwerpen	20.297,5	21.217,5
	2.642,5	3.081,5
TOTAAL	74.376,5	76.769,5

Het basiseenheidsbedrag per onderwijsbelastingseenheid is gelijk aan :

$$\text{B.E.B. 1991 : } \frac{14.488.900.000}{2 \times 74.376,5} = 97.402 \text{ »}$$

« Art. 129. In artikel 132, eerste lid, 1°, van hetzelfde decreet worden de woorden 'aanvullende opleiding of specialisatieopleiding' geschrapt. »

« Art. 130. Artikel 135, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt vervangen door de volgende bepaling :

'Het aantal onderwijsbelastingseenheden van een universiteit is gelijk aan de som van de produkten van het aantal financierbare studenten ingeschreven voor een academische opleiding of voor het examen van doctor in iedere financieringsgroep enerzijds en het overeenkomstige puntengewicht anderzijds.' »

« Art. 133. In artikel 141, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden 'en voortgezette academische opleidingen' en de woorden '20 ingeschreven studenten in een aanvullende opleiding en 20 ingeschreven studenten in elk studiejaar van een specialisatieopleiding' geschrapt. »

« Art. 134. In artikel 142, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden '10 ingeschreven studenten in elk studiejaar van een specialisatieopleiding' geschrapt. »

« Art. 141. In artikel 160 van hetzelfde decreet wordt de tekst vanaf de zin beginnend met : 'Om na te gaan ...' vervangen door :

'Om vanaf het begrotingsjaar 1996, na te gaan of de 80 percent- of 85 percentnorm in een begrotingsjaar al dan niet overschreden wordt, worden de geraamde personeelsuitgaven van het betreffende begrotingsjaar vergeleken met de bedragen berekend volgens onderstaande formules :

$$(W_{1995} + \text{BEB} \times \text{delta OBE}) \times I_{95} \times 0,80 \times (L_{95} + n/L_{95}) + Y_{95} + n;$$

$$(W_{1995} + \text{BEB} \times \text{delta OBE}) \times I_{95} \times 0,85 \times (L_{95} + n/L_{95}) + Y_{95} + n,$$

waarbij :

- I_{95} gelijk is aan de waarde van de index I, bepaald in artikel 130, voor het begrotingsjaar 1995;
- delta OBE gelijk is aan het aantal OBE bepalend voor het betrokken begrotingsjaar, verminderd met het aantal OBE bepalend voor het begrotingsjaar 1995;
- $Y_{95} + n$ de uitkering in het jaar 1995 + n, op grond van artikel 136;
- $(L_{95} + n/95)$ de relatieve stijging van de eenheidsloonkosten ten opzichte van 1995;
- W_{1995} de bedragen zoals bepaald in artikel 130. ' »

« Art. 149. § 1. In het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap worden volgende bepalingen opgeheven :

1° het artikel 131, derde lid;

2° het artikel 132, eerste lid, 3°, d;

3° het artikel 133, 2° en 3°;

(...) ».

De zaak met rolnummer 890

Artikel 43, § 7, van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap liet toe dat voor voortgezette academische opleidingen een hoger inschrijvingsgeld dan de bovengenoemde maximumbedragen wordt gevraagd. Die bepaling werd bij artikel 114 van het decreet van 21 december 1994 vervangen door de volgende bepaling :

« § 7. In afwijking van het bepaalde in § 3 kan het universiteitsbestuur voor maximaal de helft van de door haar aangeboden voortgezette opleidingen een hoger jaarlijks inschrijvingsgeld vaststellen. »

Artikel 43, § 3, van hetzelfde decreet stelt het minimum- en maximumbedrag van het inschrijvingsgeld voor voltijdse academische opleidingen en voltijdse voortgezette academische opleidingen vast op respectievelijk 10.000 frank en 14.500 frank. Die bedragen worden jaarlijks aangepast aan de evolutie van de index van de consumptieprijs. Genoemd artikel bepaalt eveneens het minimum- en maximumbedrag van het inschrijvingsgeld voor de deeltijdse academische en voortgezette academische opleidingen. Voor die deeltijdse studierichtingen bedraagt het inschrijvingsgeld minimum 5.000 frank en maximum 7.500 frank, welke bedragen eveneens zijn gekoppeld aan de evolutie van de index der consumptieprijs.

IV. *In rechte*

- A -

De zaak met rolnummer 843

Verzoekschrift

A.1.1. De v.z.w. Katholieke Universiteit Brussel heeft belang bij de vernietiging van de bestreden bepalingen, nu deze haar rechtstreeks en ongunstig kunnen en zullen raken.

Tijdens de bespreking van het ontwerp van decreet in de Vlaamse Raad werd de financiële weerslag van de bestreden bepalingen op de werkingmiddelen van de verzoekende partij berekend. Daaruit blijkt dat de desbetreffende maatregelen leiden tot een vermindering van de werkingssuitkeringen met 10,2 miljoen frank op een totaal bedrag van 196,2 miljoen frank dat aan werkingmiddelen zou worden toegekend overeenkomstig het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

Voor de verzoekende partij is vooral artikel 127 van het decreet van 21 december 1994 grievend. De wijzigingen van de andere bepalingen geschieden « bij wijze van gevolg » en zijn om die reden ook nadelig, zeker in hun onderlinge samenhang.

Enkel de wijziging doorgevoerd door artikel 114 van het bestreden decreet is op zichzelf niet nadelig, nu in die bepaling enkel een mogelijkheid wordt geboden om voor de helft van de aangeboden voortgezette academische opleidingen een hoger inschrijvingsgeld te vorderen. Die bepaling zou in voorkomend geval van de vernietiging kunnen worden uitgesloten.

A.1.2. Het eerste middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet.

Met de bestreden bepalingen wordt een stelsel van werkingstoelagen ingevoerd waarbij de verzoekende partij, als jonge en kleine universiteit die bovendien voor de door haar aangeboden voortgezette academische opleidingen, op grond van de voorheen van kracht zijnde regeling, in aanmerking zou komen voor financiering vanaf 1995, getroffen wordt door een vermindering van de werkingstoelagen met 10,2 miljoen frank of 5,189 pct. van haar werkingbudget, en dit bij een omslag van een begrotingsbesparing op de totale werkingstoelagen aan universiteiten van slechts 80 miljoen frank of 0,452 pct.

Het beginsel van de gelijkheid en het discriminatieverbod houden in dat wezenlijk verschillende situaties niet enkel « ongelijk » worden behandeld, maar dat die ongelijke behandeling ook wordt toegepast volgens een

criterium dat objectief en redelijk is in verhouding tot het nagestreefde doel.

Artikel 24 van de Grondwet specificeert en expliciteert de verplichting die reeds besloten ligt in het gelijkheidsbeginsel van artikel 10 van de Grondwet, maar versterkt meteen de verplichting die op de decreetgever rust om rekening te houden met de eigen karakteristieken van een onderwijsinstelling en met alle andere objectieve verschillen.

De decreetgever dient derhalve op grond van de artikelen 10 en vooral 24 van de Grondwet bij het verdelen van de werkingstoelagen van de universiteiten rekening te houden met de objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van een universitaire instelling, zoals te dezen het feit dat het gaat om een jonge instelling die op grond van de voordien bestaande decretale regeling na twee jaar niet gesubsidieerde organisatie van voortgezette academische opleidingen vanaf 1995 aanspraak kon maken op subsidiëring hiervoor, en hij dient te voorzien in een aan die verschillen aangepaste behandeling.

De criteria die in het bestreden decreet worden gehanteerd voor het bepalen van de omslag van het totale budget voor werkingsuitgaven tussen de diverse universiteiten zijn niet alleen willekeurig bepaald en leiden niet tot een evenredige verdeling in het licht van het doel van de betreden bepalingen, maar staan bovendien niet in verhouding tot het beoogde doel.

Uit de parlementaire voorbereiding van het bestreden decreet in de Vlaamse Raad blijkt dat de wijziging in de verdeling van de werkingstoelagen berust op een willekeurig gekozen criterium, gebaseerd op een onverklaarbare beperking van de aanrekening van de stijging van het aantal onderwijsbelastingseenheden van de voortgezette academische opleidingen tot 10 pct. van de totale stijging van het aantal onderwijsbelastingseenheden in Vlaanderen.

De decreetgever heeft op geen enkele wijze rekening gehouden met de verschillen tussen de diverse universiteiten, meer bepaald wat betreft hun karakteristieken in verband met voortgezette academische opleidingen.

Het resultaat van die willekeurige omslag is niet alleen dat de verzoekende partij als « kleinste » universiteit in absolute cijfers 10,2 miljoen frank op 196,2 miljoen frank moet inleveren, terwijl de grootste universiteit (KU Leuven) « slechts » 37,6 miljoen op 7.060,4 miljoen frank moet inleveren. In procenten uitgedrukt is de inlevering van de verzoekende partij echter nog veel meer buiten elke redelijke verhouding tot de totale besparing van 80 miljoen of 0,45 pct., zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding van het decreet.

A.1.3. Het tweede (subsidiare) middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet.

Voor het bepalen van het herziene basisbedrag voor de werkingsuitkering van de universiteiten, zoals bepaald in artikel 130, § 1, van het decreet van 12 juni 1991, vervangen door artikel 127 van het bestreden decreet, is geen rekening gehouden met de daadwerkelijk gevolgde voortgezette academische opleidingen, maar enkel met de voor financiering in aanmerking komende onderwijsbelastingseenheden in die opleidingen.

De decreetgever is ertoe gehouden bij het verdelen van een totaal bedrag aan werkingsuitkeringen tussen universiteiten, dit te doen volgens criteria die relevant zijn of minstens een redelijk verband vertonen met het nagestreefde doel.

Het nieuwe basisbedrag van de werkingsuitkeringen van de universiteiten wordt voor 1995 in absolute cijfers bepaald, terwijl dat basisbedrag in de volgende jaren zal variëren volgens een bepaalde formule waarbij onder meer als variabele rekening wordt gehouden met de wijziging van het aantal onderwijsbelastingseenheden ten opzichte van de op 1 februari 1994 vastgestelde onderwijsbelastingseenheden voor de academische opleidingen en de doctoraten, met uitsluiting van die voor de voortgezette academische opleidingen.

Elke wijziging na 1 februari 1994 in het aantal studenten voor de voortgezette academische opleidingen blijft dus volstrekt zonder invloed op de werkingsuitkeringen van de universiteiten vanaf 1995.

De werkingskosten voor die opleidingen vanaf 1995 worden ook niet vergoed via een aanpassing van het basisbedrag dat geldt voor 1995.

Bovendien werd, voor het bepalen van het nieuwe basisbedrag enkel rekening gehouden met een stijging van het aantal onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette academische opleidingen tussen 1 februari 1993 en 1 februari 1994, op een arbitraire en niet beargumenteerde wijze beperkt per universiteit tot 10 pct. van de totale stijging voor alle universiteiten in diezelfde periode.

Daarbij komt dat dit niet alleen geldt voor het basisbedrag, bepaald voor 1995 in artikel 130, § 1, van het bestreden decreet, maar uiteraard ook voor de volgende jaren omdat de formule van artikel 130, § 2, die voor die jaren wordt gehanteerd, de werkingstoelage voor 1995 als uitgangspunt neemt, zoals die in artikel 130, § 1, is bepaald.

Wat ook het doel van de bestreden bepalingen moge zijn - maar ervan uitgaande dat een besparing op uitgaven voor voortgezette academische opleidingen de hoofddoelstelling is - moet worden vastgesteld dat, met de bestreden financieringsregeling, rekening houdend met de gevolgen van de toegepaste verdelingscriteria, het gelijkheidsbeginsel (en de daarin besloten liggende eis van evenredigheid tussen doel en middelen) geschonden is, en meteen ook de toepassing die van dat beginsel wordt gemaakt in artikel 24 van de Grondwet.

Memorie van de Vlaamse Regering

A.2.1. De verzoekende partij betoogt in het eerste middel dat zij zich ten opzichte van de andere universiteiten in een verschillende situatie zou bevinden, en dat de decreetgever op grond van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en vooral op grond van artikel 24 van de Grondwet, bij het verdelen van de werkingstoelagen van de universiteiten rekening diende te houden met de objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van een universitaire instelling.

De verzoekende partij meent die « eigen karakteristieken » te mogen afleiden uit het feit dat het gaat om een jonge instelling die op grond van de voordien bestaande decretale regeling na twee jaar niet gesubsidieerde organisatie van voortgezette academische opleidingen vanaf 1995 aanspraak kon maken op subsidiëring hiervoor.

Het Hof zal in de eerste plaats dienen na te gaan of de genoemde karakteristieken wel voldoende objectief en vaststaand zijn voor de ongelijke behandeling, en bovendien of het evenredigheidsbeginsel wel werd geëerbiedigd.

De decreetgever heeft de bedoeling gehad een nieuwe financieringsmethodologie in te voeren voor de voortgezette academische opleidingen door het invoegen van de financiering van die opleidingen in het basisbedrag van iedere universiteit, om te vermijden dat de werkingstoelagen van de universiteiten in de toekomst op een niet te beheersen wijze zouden stijgen en om te komen tot een rationalisatie in het aanbod van voortgezette academische opleidingen. Die wijziging beoogt in het bijzonder de kosten van de voortgezette academische opleidingen toekomstgericht te beheersen door vanaf het begrotingsjaar 1996 voor die opleidingen af te stappen van de financiering naargelang van de stijging of daling van het aantal financierbare studenten.

Het hoeft niet te worden gezegd dat de beoordeling van de opportuniteit van een maatregel niet tot de bevoegdheid van het Hof behoort.

Wat de financiering van de aanvullende academische opleidingen betreft, moet worden opgemerkt dat een dergelijke vorm van academisch onderwijs niet een wezenlijke taak van de universiteiten uitmaakt. Het organiseren van dergelijke opleidingen, zelfs voor een jonge instelling die op het punt staat ervoor gesubsidieerd te worden, kan dan ook niet door een universiteit worden aangevoerd als zijnde « de eigen karakteristieken » die een aangepaste behandeling verantwoorden in de zin van artikel 24, § 4, van de Grondwet.

Het recht op subsidiëring van onderwijsinstellingen wordt volgens de rechtspraak van het Hof beperkt door, enerzijds, het vermogen van de gemeenschap om de subsidiëring te laten afhangen van vereisten van algemeen belang en, anderzijds, door de noodzaak om de beschikbare financiële middelen te spreiden over de onderscheiden opdrachten van de gemeenschap.

Nu het de bedoeling was van de decreetgever om de financiering van de aanvullende academische opleidingen te beheersen kan verzoekende partij zich er niet over beklagen dat zij het « slachtoffer » zou worden van die financieel-beperkende maatregelen.

A.2.2. In het tweede middel verwijt de verzoekende partij de decreetgever dat deze voor het bepalen van het herziene basisbedrag voor de werkingsuitkering geen rekening gehouden heeft met de daadwerkelijk gevolgde voortgezette academische opleidingen, maar enkel met de voor financiering in aanmerking komende onderwijsbelastingseenheden in die opleidingen. Aldus zou de decreetgever criteria hebben gehanteerd die niet relevant zijn of minstens geen redelijk verband vertonen met het nagestreefde doel.

Het middel komt in hoofdzaak neer op een kritiek op het relevante karakter van de thans uitgewerkte financieringsmethode en houdt derhalve een opportunitetskritiek in, die niet door het Hof kan worden beoordeeld.

Nu het, zoals reeds gesteld, de bedoeling van de decreetgever was om de werkingstoelagen van de universiteiten, inzonderheid wat de aanvullende academische opleiding betreft, te beheersen, kan men het de decreetgever niet ten kwade duiden dat hij juist met het oog op de berekening van die toelagen beperkende maatregelen in het leven heeft geroepen, en die berekening grondt op de situatie zoals die bestond vóór 1 februari 1994.

Voor het overige wordt verwezen naar hetgeen betreffende het eerste middel werd uiteengezet.

Memorie van antwoord van de verzoekende partij

A.3.1. Voorafgaand aan de grond van de zaak merkt de verzoekende partij op dat in het verzoekschrift bij de te vernietigen bepalingen ook artikel 160, derde lid, van het decreet van 21 december 1994 werd vermeld. Die vermelding is onterecht. Zij vindt haar oorzaak in een verwarring tussen het (wijzigende) artikel 141 van het wijzigende decreet van 21 december 1994 en het (gewijzigde) artikel 160, derde lid, van het gewijzigde decreet van 12 juni 1991. Vanzelfsprekend is enkel artikel 141 van het decreet van 21 december 1994 bedoeld, en dient de vermelding « artikel 160, derde lid » als ongeschreven te worden beschouwd.

A.3.2. Met betrekking tot het eerste middel stelt de Vlaamse Regering enerzijds dat de opportuniteit van de besparingsmaatregel niet ter discussie kan worden gesteld voor het Hof. Anderzijds voert zij aan dat de decreetgever geen rekening diende te houden met het ogenblik waarop die besparingsmaatregel uitwerking zou hebben. Bij het nemen van die besparingsmaatregel vermocht de decreetgever geen rekening te houden met de omstandigheid dat de verzoekende partij, op het ogenblik van de inwerkingtreding van die maatregel, voor subsidiëring van haar voortgezette academische opleidingen in aanmerking zou zijn gekomen.

Daarmee wordt evenwel niet op de essentie van het middel geantwoord. Geen verantwoording wordt verstrekt waarom de kleine universiteiten - en de verzoekende partij zelfs buiten elke redelijke verhouding - veel meer dan een proportioneel deel van de besparing moeten dragen.

Zoals in het middel uiteengezet gaat het om een totale besparing van 0,452 pct. op het budget aan werkingstoelagen. Bij evenredige omslag over alle universiteiten zou de verzoekende partij uiteraard ook slechts 0,452 pct. hebben moeten inleveren op werkingstoelagen die haar toekomen. Het is echter 5,189 pct. geworden. Zij draagt derhalve een onevenredig aandeel, zonder enige rechtens aanvaardbare verantwoording.

De verzoekende partij meent overigens dat zelfs een louter evenredig aandeel nog de toets aan de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet niet kan doorstaan. Want als kleine universiteit, die bovendien twee jaar zonder vergoeding of subsidiëring heeft moeten «investeren» in voortgezette academische opleidingen, meent zij gerechtigd te zijn op een voorkeursbehandeling.

Eveneens onjuist is de bewering van de minister dat het «vertrouwensbeginsel» is geschonden door de uitbouw van de voortgezette academische opleidingen. Zowel uit de parlementaire voorbereiding als uit de systematiek van het decreet van 1991 blijkt zeer duidelijk dat de overheid de uitbouw van de voortgezette academische opleidingen wilde stimuleren vanwege het stijgende belang van een permanente bijscholing en van een meer doorgedreven specialisatie. Daarom werd in het decreet in de hiervoor noodzakelijke adequate financiering voorzien.

A.3.3. Met betrekking tot het tweede middel komt het antwoord van de Vlaamse Regering erop neer dat de decreetgever vrij «de meest geschikte financieringsmethode» kiest.

Ook hier wordt niet geantwoord op de essentie van het middel: er is geen rechtens aanvaardbare verantwoording te vinden voor het feit dat de minister niet is uitgegaan van de feitelijke, werkelijk bestaande onderwijsbelastingseenheden, maar enkel van de subsidieerbare onderwijsbelastingseenheden op 1 februari 1993 om op de Katholieke Universiteit Brussel de beperking tot 10 pct. van de «stijging » van het aantal onderwijsbelastingseenheden toe te passen. Gelet op de bijzondere toestand van de Katholieke Universiteit Brussel, die om louter historische redenen nog geen subsidieerbare onderwijsbelastingseenheden had op 1 februari 1993, vertoont de Katholieke Universiteit Brussel een jaar later een zeer grote stijging van het aantal financierbare onderwijsbelastingseenheden. Die beantwoordt echter niet aan een reële stijging van het aantal onderwijsbelastingseenheden.

Het loutere feit dat het aantal financierbare onderwijsbelastingseenheden een objectief meetbaar gegeven vormt - net zoals het feitelijk bestaande aantal onderwijsbelastingseenheden -, is op zichzelf geen verantwoording voor de keuze van dit criterium om de hiervoor vermelde beperking van 10 pct. op de Katholieke Universiteit Brussel toe te passen. Aldus worden de (grotere) universiteiten die reeds lang - of minstens langer dan twee jaar op 1 februari 1993 - aanvullende academische opleidingen verzekeren, bevoordeeld. Zelfs met een grotere stijging of kleinere daling van de werkelijk bestaande onderwijsbelastingseenheden voor voortgezette academische opleidingen dan bij de Katholieke Universiteit Brussel het geval is, wordt de beperking van de verrekening van de stijging van de financierbare onderwijsbelastingseenheden op die andere universiteiten niet of in mindere mate toegepast dan op de Katholieke Universiteit Brussel. Dit is precies het gevolg van het feit dat het niet relevante criterium van de op 1 februari 1993 financierbare onderwijsbelastingseenheden is gekozen.

De zaak met rolnummer 890

Verzoekschrift

A.4.1. De verzoekende partij is blijkens haar statuten de nationale studentenvakbeweging van de studenten aan de universiteiten en van de studenten aan de instellingen van het hoger onderwijs van het korte en van het lange type. In een geest van pluralisme en los van elke politieke partij of welke

organisatie ook, behartigt de verzoekende partij de rechten en de belangen van alle studenten die ingeschreven zijn in een instelling van het Nederlandstalig hoger onderwijs in België. Zij vertolkt de mening van de studenten over onderwijs en actuele zaken. Zij plaatst het verdedigen van de studentenrechten in het ruime kader van de democratisering van het onderwijs.

Gelet op haar maatschappelijk doel, heeft de verzoekende partij dan ook onmiskenbaar belang bij het huidige beroep tot vernietiging. De bestreden bepaling betreft immers de inschrijvingsgelden voor de universitaire opleidingen, wat rechtstreeks betrekking heeft op de vrijheid van onderwijs en op het democratisch karakter van het onderwijs.

De verzoekende partij legt in dat verband bovendien een aantal stukken voor waaruit blijkt dat zij dat maatschappelijk doel ook effectief nastreeft.

Het belang dat de verzoekende partij nastreeft, is bovendien niet beperkt tot het belang van haar individuele leden. Het betreft integendeel het belang van de studenten in het algemeen bij een democratisch ingesteld (hoger) onderwijs. Het huidige beroep moet dan ook ontvankelijk worden verklaard.

A.4.2. In het eerste middel voert de verzoekende partij aan dat de bestreden bepaling het gelijkheidsbeginsel schendt zoals dat is neergelegd in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en, specifiek voor onderwijsaangelegenheden in artikel 24, § 4, van de Grondwet.

De bestreden bepaling maakt in strijd met het gelijkheidsbeginsel een onderscheid tussen studenten die zich inschrijven voor een voortgezette academische opleiding en andere studenten. Terwijl laatstgenoemden de zekerheid hebben dat zij maximaal 14.500 frank, geïndexeerd volgens de index der consumptieprijzen, aan jaarlijks inschrijvingsgeld zullen moeten betalen voor hun academische opleiding, hebben eerstgenoemden geenszins die zekerheid, en kan van hen een hoger inschrijvingsgeld worden geïnd, zonder dat hierbij bovendien enige maximumgrens decretaal werd vastgelegd.

Nochtans bestaat er geen enkele redelijke verantwoording voor het onderscheid dat aldus wordt gemaakt en is het onderscheid bovendien niet pertinent. Er is immers geen enkele aanvaardbare reden voorhanden om van studenten in een voortgezette opleiding een hoger inschrijvingsgeld te vragen dan van andere studenten, te meer daar het onderscheid tussen een basisopleiding en een voortgezette academische opleiding niet steeds duidelijk is en vaak niet als een onderscheid wordt ervaren door de betrokken studenten.

Het onderscheid is des te meer ongeoorloofd nu de bestreden bepaling in die mogelijkheid van verhoging van het jaarlijks inschrijvingsgeld slechts voorziet voor de helft van de voortgezette academische opleidingen, waarbij aan de academische overheden bovendien de volle vrijheid wordt gelaten bij de keuze van de voortgezette opleidingen waarvoor al dan niet in een hoger inschrijvingsgeld wordt voorzien.

Aldus houdt de bestreden bepaling een onderscheiden behandeling in van de verschillende studenten die een voortgezette academische opleiding volgen, waarbij volledige willekeur vanwege de universiteitsbesturen mogelijk wordt gemaakt.

Het onderscheid is des te meer ongeoorloofd nu de bestreden bepaling ook geen enkele grens stelt op het bedrag van het inschrijvingsgeld zoals het met toepassing van de bestreden bepaling kan worden vastgesteld. De bestreden bepaling geeft immers de mogelijkheid aan de universiteitsbesturen om voor maximaal de helft van de voortgezette academische opleidingen een « hoger » jaarlijks inschrijvingsgeld te innen, zonder dat ook maar ergens een maximumgrens aan die verhoging wordt gesteld. Zij biedt dan ook de principiële mogelijkheid om het inschrijvingsgeld van de betreffende voortgezette academische opleidingen zeer hoog te stellen, wat de onredelijkheid van het gemaakte onderscheid nog extra in de verf zet.

In dit verband is het tevens van groot belang te weten dat voor een voortgezette academische opleiding, ongeacht of die noodzakelijk is voor het beroep dat de betrokkene erna wenst uit te oefenen, geen studiebeurs kan worden verkregen. De student is dan ook volledig op eigen middelen aangewezen om die opleiding te financieren.

Uit het voorgaande blijkt dan ook overduidelijk dat de bestreden bepaling is uitgevaardigd met miskenning van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel.

A.4.3. In het tweede middel wordt de bestreden bepaling een schending verweten van artikel 24, § 5, van de Grondwet, zowel op zichzelf als in combinatie met artikel 33 van de Grondwet en artikel 20 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen.

Artikel 24, § 5, van het Grondwet, bepaalt dat de inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs door de gemeenschap wordt geregeld door de wet of het decreet. Die bepaling drukt de wil uit van de Grondwetgever om aan de wetgevende machten de zorg voor te behouden een regeling te treffen voor de essentiële aspecten van het onderwijs, wat de inrichting, de erkenning en de subsidiëring ervan betreft.

Artikel 24, § 5, houdt geen principieel verbod in om dienaangaande opdrachten te geven aan de gemeenschapsregering. Wel is vereist dat de essentiële elementen van de regulering steeds bij decreet worden geregeld en dat de eventuele opdracht aan de gemeenschapsregering hooguit de verfijning betreft van de aldus door de decreetgever uitgewerkte principes.

Te dezen gaat de decreetgever evenwel verder. Hij heeft immers geen opdracht inzake de inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs toegekend aan de gemeenschapsregering, doch wel rechtstreeks aan het universiteitsbestuur. De bestreden bepaling geeft namelijk aan het universiteitsbestuur de bevoegdheid om voor maximaal de helft van de voortgezette academische opleidingen het jaarlijks inschrijvingsgeld te bepalen.

Aldus schendt de decreetgever evenwel niet enkel artikel 24, § 5, van het Grondwet, doch ook in combinatie hiermee artikel 33 van de Grondwet en het krachtens de Grondwet uitgevaardigde artikel 20 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen.

Uit een combinatie van die artikelen volgt immers dat de decreetgever op het vlak van de aangelegenheden bedoeld in artikel 24, § 5, van het Grondwet, in heel beperkte mate opdrachten kan geven aan de gemeenschapsregering en aldus de tenuitvoerlegging van zijn decreten binnen die grenzen kan overlaten aan de gemeenschapsregering, doch hij kan dergelijke taken enkel aan de gemeenschapsregering opdragen.

Artikel 33 van de Grondwet bepaalt immers dat de machten worden uitgeoefend op de wijze bij de Grondwet bepaald. Het krachtens de Grondwet uitgevaardigde artikel 20 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen kent vervolgens de uitvoerende macht toe aan de gemeenschapsregering. Voor zover bijgevolg artikel 24, § 5, van het Grondwet al toestaat dat inzake de in die bepaling bedoelde aangelegenheden opdrachten worden gegeven aan een andere overheid dan de decreetgever, kan die opdracht enkel worden toevertrouwd aan de gemeenschapsregering en geenszins aan het universiteitsbestuur.

A.4.4. In het derde middel wordt aangevoerd dat de bestreden bepaling ook een schending inhoudt van artikel 24, § 5, van de Grondwet op zich.

Voor zover kan worden aangenomen dat in verband met de inrichting, de erkenning en de subsidiëring van het onderwijs, opdrachten worden gegeven aan de gemeenschapsregering of aan een andere overheid - *quod non* -, kunnen die opdrachten slechts op de tenuitvoerlegging van de door de decreetgever zelf vastgestelde beginselen betrekking hebben. Via die opdrachten kan de betreffende overheid de onnauwkeurigheid van die beginselen niet opvangen of onvoldoende verfijnde beleidskeuzes niet verfijnen.

Het beoordelen van het bedrag van inschrijvingsgelden kan dan ook niet zonder meer aan de gemeenschapsregering of aan een andere overheid dan de decreetgever worden toevertrouwd. De decreetgever moet minstens de minimum- en maximumbedragen hebben vastgesteld die een ondubbelzinnige weerspiegeling zijn van een politieke wil. Het maximumbedrag van het inschrijvingsgeld voor een universitair studiejaar vormt immers een essentieel element van de wetgeving betreffende het onderwijs, in zoverre het peil van het inschrijvingsgeld een bepalende invloed heeft op de effectieve toegang tot de universiteit en bovendien een directe weerslag heeft op het financieringsstelsel voor het onderwijs. Zoals blijkt uit de rechtspraak van het Hof, moet krachtens artikel 24, § 5, van het Grondwet, die maatregel door het decreet zelf worden vastgesteld of moeten minstens in de formulering van de regelingsbevoegdheid die aan die andere overheid dan de decreetgever wordt toegekend, de criteria worden aangegeven die voor de uitwerking ervan richtinggevend zijn.

Te dezen wordt aan het universiteitsbestuur de bevoegdheid gegeven om voor maximaal de helft van de voortgezette academische opleidingen « een hoger jaarlijks inschrijvingsgeld » vast te stellen dan de maxima waarin artikel 43, § 3, van het universiteitsdecreet van 12 juni 1991 voorziet. Het decreet bepaalt evenwel noch het maximumbedrag van dat jaarlijks inschrijvingsgeld, noch geeft het criteria aan die richtinggevend zijn bij het

uitoefenen door het universiteitsbestuur van de aan hem toevertrouwde bevoegdheid. De bestreden bepaling schendt dan ook kennelijk artikel 24, § 5, van de Grondwet.

Memorie van de Vlaamse Regering

A.5.1. De Vlaamse Regering betoogt in eerste instantie dat het Hof onbevoegd is om kennis te nemen van het beroep tot vernietiging.

De bestreden bepaling laat de keuze inzake vaststelling van het inschrijvingsgeld voor de voortgezette academische opleidingen over aan het universiteitsbestuur, en dan nog binnen zekere grenzen.

Het aangeklaagde onderscheid vloeit niet voort uit het decreet maar uit de eventueel later - facultatief - te nemen beslissingen van het universiteitsbestuur.

Het komt het Hof evenwel niet toe die besluiten van het universiteitsbestuur op hun grondwettigheid te toetsen.

A.5.2. De verzoekende partij doet evenmin blijken van het rechtens vereiste belang.

De beweerdelijk grievende gevolgen van de bestreden norm betreffen de belangen van de individuele leden, welke uiteindelijk diegenen zullen zijn die het - eventueel later vast te stellen - verhoogd inschrijvingsgeld zullen dienen te betalen.

Het belang van de verzoekende partij heeft aldus slechts een onrechtstreeks karakter, hetgeen voor haar onvoldoende is om een beroep tot vernietiging in te stellen. Het beroep dient immers de belangen van de vertegenwoordigde studenten en niet hun collectief belang, zodat het niet ontvankelijk is.

De verwijzing naar de vrijheid van onderwijs en het democratisch karakter van het onderwijs is niet relevant.

In de eerste plaats is die bewering te vaag en te algemeen om ter ondersteuning van het belang van de verzoekende partij in aanmerking te kunnen worden genomen. Vervolgens valt niet in te zien hoe de aangevochten reglementering die fundamentele beginselen in het gedrang zou kunnen brengen, nu zij enkel betrekking heeft op voortgezette academische opleidingen, en niet op de eigenlijke academische opleidingen.

Anderzijds komen de aangevoerde beginselen overeen met het algemeen belang, terwijl het collectief belang waarop een rechtspersoon zich beroept slechts tot een ontvankelijk annulatieberoep kan leiden wanneer het maatschappelijk doel van de rechtspersoon van bijzondere aard is en derhalve onderscheiden is van het algemeen belang.

Dit alles geldt des te meer nu de vroegere decretale regeling aan de universiteitsbesturen reeds de mogelijkheid bood om voor delen van de voortgezette academische opleidingen (namelijk voor aanvullende opleidingen en voor specialisatieopleidingen) een hoger inschrijvingsgeld vast te stellen dan het decretale maximum, terwijl de thans aangevochten norm die mogelijkheid weliswaar uitbreidt tot alle voortgezette academische opleidingen, doch tegelijkertijd beperkt tot de helft ervan.

Overigens wordt niet het bewijs geleverd dat de verzoekende partij voldoende representativiteit bezit om de studenten die ingeschreven zijn in de voortgezette academische opleidingen te vertegenwoordigen.

A.5.3. Met betrekking tot het eerste middel wijst de Vlaamse Regering erop dat het bestreden decreet een nieuwe financieringsmethodologie invoert voor de voortgezette academische opleidingen door het invoegen van de financiering van die opleidingen in het basisbedrag van iedere universiteit, om te vermijden dat de werkingstoelagen van de universiteiten in de toekomst op een niet te beheersen wijze zouden stijgen, dit alles met het oog op een rationalisatie in het aanbod van de voortgezette academische opleidingen.

De beoordeling van de opportuniteit van een maatregel behoort niet tot de bevoegdheid van het Hof.

Wat de financiering van de aanvullende academische opleidingen betreft, moet in de eerste plaats worden opgemerkt dat een dergelijke vorm van academisch onderwijs niet een wezenlijke taak van de universiteiten uitmaakt, doch gericht is op een aanvulling of verbreding van een of meer academische opleidingen van de tweede cyclus.

Artikel 30 van het decreet van 12 juni 1991 bepaalt dat de universiteiten voortgezette academische opleidingen kunnen organiseren. Bovendien hadden de universiteiten, voor bepaalde van die opleidingen, reeds eerder de mogelijkheid om een hoger inschrijvingsgeld te bepalen. Sinds de wijziging door het thans bestreden decreet van 21 december 1994 kan het universiteitsbestuur voor maximaal de helft van de door hem aangeboden voortgezette academische opleidingen een hoger jaarlijks inschrijvingsgeld vaststellen.

Het komt aan de decreetgever toe de meest geschikte financieringsmethododes te kiezen met betrekking tot de onderwijsinstellingen die onder zijn bevoegdheid vallen. Het was de bedoeling van de decreetgever om de financiering van de aanvullende academische opleidingen te beheersen. In ruil daarvoor kan het universiteitsbestuur, binnen een decretaal vastgestelde marge, aan de studenten die deze opleidingen volgen een hoger inschrijvingsgeld aanrekenen.

Studenten die een aanvullende academische opleiding volgen bevinden zich in een andere toestand dan studenten die een « gewone » academische opleiding volgen. De eersten zijn reeds houder van een universitair diploma, terwijl de tweede categorie nog een dergelijk diploma moet verwerven. Opdat het Hof de mogelijke schending van het gelijkheidsbeginsel kan onderzoeken, moet het gaan om personen, situaties en verhoudingen die in voldoende mate vergelijkbaar zijn, wat te dezen niet het geval is.

A.5.4. In het tweede middel wordt betoogd dat de decreetgever een niet toegelaten delegatie zou hebben verleend aan het universiteitsbestuur, terwijl die delegatie alleen aan de gemeenschapsregering zou kunnen worden toegekend.

Uit artikel 24, § 5, van de Grondwet kan niet worden afgeleid dat de decreetgever op het vlak van het onderwijs enkel bevoegdheden aan de regering zou mogen verlenen. Te dezen verleent het decreet aan het universiteitsbestuur een bevoegdheid die dat bestuur reeds had onder het oorspronkelijke stelsel van het decreet van 12 juni 1991, ook na wijziging door het decreet van 23 juli 1992.

Anderzijds bepaalt de Grondwet zelf in artikel 24, §§ 2 en 4, dat onderwijsbevoegdheden kunnen worden toevertrouwd aan « autonome organen » en « inrichtende machten ».

Bovendien blijft het universiteitsbestuur natuurlijk onderworpen aan het toezicht dat de Vlaamse Regering via haar commissaris en een afgevaardigde van financiën uitoefent overeenkomstig de artikelen 170 en volgende van

het universiteitsdecreet.

A.5.5. In het derde middel tracht de verzoekende partij aan te tonen dat de decreetgever door de bestreden norm de in artikel 24, § 5, van de Grondwet vastgelegde legaliteitsvereiste zou hebben geschonden, door aan het universiteitsbestuur niet de criteria aan te geven die richtinggevend zijn bij het uitoefenen van de hem toevertrouwde bevoegdheid inzake het bepalen van het inschrijvingsgeld voor de voortgezette academische opleidingen.

In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat de aangevochten norm wel degelijk in een beperking voorziet : het hoger jaarlijks inschrijvingsgeld kan slechts worden vastgesteld voor maximaal de helft van de door de universiteit geboden voortgezette opleidingen. Aldus zal het universiteitsbestuur, bij het hanteren van de hem toevertrouwde bevoegdheid, een keuze kunnen maken en te maken hebben tussen de diverse door hem aangeboden voortgezette opleidingen, naargelang van hun eventuele noodzakelijkheid, waardoor meteen tegemoet wordt gekomen aan de kritiek van de verzoekende partij dat bepaalde voortgezette opleidingen noodzakelijk zijn voor het beroep dat de betrokkene daarna wenst uit te oefenen.

Ook zal het universiteitsbestuur rekening moeten houden met de bedoeling van de decreetgever en zal het zelf zijn verantwoordelijkheid moeten opnemen bij het bepalen van het inschrijvingsgeld.

Oprachten kunnen aan een uitvoerend orgaan worden gegeven, mits zij betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de door de wetgever zelf vastgestelde beginselen en het uitvoerend orgaan niet, via die opdrachten, de onnauwkeurigheid van die beginselen vermag op te vangen of onvoldoende omstandige beleidskeuzes te verfijnen.

De decretaal vastgestelde beginselen zijn duidelijk : de decreetgever had de bedoeling om door het uitgewerkte systeem de organisatie van voortgezette opleidingen te ontraden. Als tegenprestatie werd het inschrijvingsgeld - zij het gedeeltelijk - vrij gemaakt. Aan het universiteitsbestuur wordt derhalve geen bevoegdheid gegeven die verder zou gaan dan de ter zake bij decreet vastgestelde beginselen.

De huidige situatie is niet vergelijkbaar met die welke aan de orde was in het arrest nr. 33/92 van 7 mei 1992 : het maximumbedrag van het inschrijvingsgeld voor de gewone academische opleidingen vormt een essentieel element van de wetgeving betreffende dat onderwijs, in zoverre het peil van het inschrijvingsgeld een bepalende invloed heeft op de effectieve toegang tot de universiteit en bovendien een directe weerslag heeft op het financieringsstelsel voor dat onderwijs.

Zoals reeds eerder werd uiteengezet is dit te dezen niet het geval : de voortgezette opleiding wordt pas gevolgd nadat men eerder een academische opleiding heeft verkregen en voleindigd. Bovendien is de weerslag op de financiering van de universiteit veel kleiner, gelet op het geringere aantal studenten dat de voortgezette opleidingen volgt. De thans bestreden regeling beoogt een « tegenprestatie » in het leven te roepen voor het ontraden van die voortgezette opleidingen.

Ten slotte moet nog worden opgemerkt dat de legaliteitsvereiste enkel geldt voor de inrichting, de erkenning of de subsidiëring van het onderwijs. Het woord « subsidiëring » mag niet worden verward met « financiering ». Een subsidie is een geldelijke toelage die wordt verstrekt aan een persoon, instelling of onderneming. Het inschrijvingsgeld is wel een vorm van financiering, maar is geen subsidiëring. Het wordt immers betaald als tegenprestatie voor het genieten van onderwijs, met de eventueel daarbij horende dienstverlening, in de betrokken onderwijsinrichting. Men kan zich dan ook de vraag stellen of een dergelijke aangelegenheid wel ressorteert onder de door artikel 24, § 5, gestelde legaliteitsvereiste.

Memorie van antwoord van de verzoekende partij

A.6.1. De verwerende partij betwist allereerst de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging. Daarbij stelt zij dat het beroep niet ontvankelijk zou zijn in zoverre het aangeklaagde onderscheid niet zou voortvloeien « uit het decreet maar uit de gebeurlijk later - facultatief - te nemen beslissingen van het universiteitsbestuur ».

De verzoekende partij wenst in dat verband in de eerste plaats op te merken dat die exceptie enkel gegrond kan zijn voor zover de verzoekende partij zich beroept op een schending van het gelijkheidsbeginsel doordat de bestreden bepaling de mogelijkheid opent om voor bepaalde opleidingen in een hoger inschrijvingsgeld te

voorzien dan het decreetaal vastgestelde maximum. Voor zover de verzoekende partij echter aanklaagt dat de bestreden bepaling ter zake bevoegdheid verleent aan het universiteitsbestuur, zonder die bevoegdheid bovendien te begrenzen, gaat de exceptie om evidente redenen niet op.

Maar ook voor zover de verzoekende partij de schending van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel aanvoert, is de exceptie niet gegrond. De ongelijkheid vloeit immers wel degelijk rechtstreeks voort uit de bestreden bepaling die in de mogelijkheid voorziet om hogere inschrijvingsgelden vast te stellen. Dat die bepaling eerst uitvoering moet kennen vooraleer de ongelijkheid zich ook tastbaar zou voordoen, betekent niet dat die ongelijke behandeling niet reeds uit het decreet zelf voortvloeit.

A.6.2. Vervolgens stelt de verwerende partij dat het beroep tot vernietiging niet ontvankelijk zou zijn bij gebrek aan voldoende belang. De verzoekende partij heeft in haar inleidend verzoekschrift reeds uitvoerig aangetoond dat zij wel degelijk beschikt over het rechtens vereiste belang en verwijst dan ook naar haar uiteenzetting ter zake aldaar.

A.6.3. Met betrekking tot het eerste middel betoogt de verwerende partij dat het gelijkheidsbeginsel niet geschonden is, vermits de categorieën waartussen een verschil in behandeling tot stand wordt gebracht niet voldoende vergelijkbaar zouden zijn. Zij leidt dat af uit het feit dat de studenten die voortgezette opleidingen volgen - opleidingen die door de bestreden bepaling worden beoogd - reeds houder zijn van een diploma, wat niet het geval zou zijn voor de andere studenten.

Dat verweer is niet gegrond. Dat de situaties waarin de diverse studenten zich bevinden wel degelijk vergelijkbaar zijn, blijkt uit wat volgt.

Allereerst blijkt dat een toenemend belang wordt gehecht aan het volgen van voortgezette opleidingen. Een voortgezette opleiding moet *de facto* dan ook steeds vaker worden beschouwd als een basisopleiding, die noodzakelijk is om toegang te hebben tot de arbeidsmarkt.

Vervolgens zijn sommige beroepen niet eens toegankelijk indien men niet een bepaalde voortgezette opleiding heeft gevolgd. Zo bijvoorbeeld kan enkel een houder van een diploma in het notariaat - verkregen na een voortgezette opleiding - als notaris worden benoemd. Dergelijke voortgezette opleidingen moeten dan ook worden gelijkgesteld met basisopleidingen, en er is geen enkele redelijke grond aanwezig die een onderscheid in behandeling wat betreft de toegang tot dergelijke opleidingen en het inschrijvingsgeld ervoor, kan rechtvaardigen.

Ten slotte mag men niet uit het oog verliezen dat steeds meer studenten als « voortgezette opleiding » een zogenaamde basisopleiding volgen, en aldus twee diploma's behalen. Studenten die op die manier een tweede basisopleiding volgen hebben ook reeds een diploma, doch van hen kan geen hoger inschrijvingsgeld worden gevorderd.

In elk geval blijkt hieruit dat de situatie van studenten die een voortgezette opleiding volgen wel degelijk voldoende vergelijkbaar is met die van studenten die een « basisopleiding » volgen. Beide groepen moeten dan ook gelijk worden behandeld, behoudens ingeval voor een onderscheiden behandeling een objectieve en redelijke verantwoording zou bestaan. Dat dit te dezen niet het geval is, werd door de verzoekende partij reeds uitgebreid aangetoond in haar inleidend verzoekschrift.

A.6.4. Wat het tweede middel betreft, verwijst de verzoekende partij naar de uiteenzetting in haar inleidend verzoekschrift.

A.6.5. Met betrekking tot het derde middel betwist de verwerende partij dat er geen criteria zouden zijn bepaald die richtinggevend zijn bij het uitoefenen door het universiteitsbestuur van de aan hem toegekende bevoegdheid.

Zij stelt in de eerste plaats dat het decreet wel degelijk de bevoegdheid van het universiteitsbestuur beperkt, vermits de bevoegdheid voor het bepalen van hogere inschrijvingsgelden slechts bestaat voor de helft van de voortgezette opleidingen.

Dit is uiteraard geen voldoende begrenzing van de aan het universiteitsbestuur gedelegeerde bevoegdheid. Het zegt immers niets over het bedrag waarop het inschrijvingsgeld mag worden bepaald. Nochtans is de hoogte

van het inschrijvingsgeld een essentieel aspect van het onderwijs, zodat dit dan ook door de decreetgever zelf moet worden geregeld.

De verwerende partij verwijst bovendien naar de bedoeling van de decreetgever, die volgens haar een voldoende aanduiding zou zijn over hoever het universiteitsbestuur mag gaan bij het uitoefenen van de hem toevertrouwde bevoegdheid. Dat verweer houdt geen steek.

De bestreden bepaling is inderdaad ingegeven door een reden in verband met de financiering van de betrokken opleidingen. Zij moet immers worden gezien als een compensatie voor het feit dat voortgezette opleidingen thans niet meer financierbaar zijn.

Artikel 24, § 5, van de Grondwet vereist evenwel dat essentiële elementen van het onderwijs, waaronder de bepaling van het bedrag van het inschrijvingsgeld, bij decreet worden geregeld. Er moet dan ook een uitdrukkelijke bepaling aanwezig zijn in het decreet zelf waarin minstens criteria worden vastgelegd die het universiteitsbestuur, aan wie de bevoegdheid voor het vaststellen van de hoogte van inschrijvingsgelden wordt toevertrouwd, in acht moet nemen bij het uitoefenen van die bevoegdheid. Een verwijzing naar het doel van de decreetgever kan een dergelijke uitdrukkelijke bepaling niet vervangen. Nu het bestreden decreet nergens het maximumbedrag van het jaarlijks inschrijvingsgeld voor voortgezette opleidingen vaststelt, noch criteria aangeeft die richtinggevend zijn bij het uitoefenen door het universiteitsbestuur van de aan hem toevertrouwde bevoegdheid om dat inschrijvingsgeld vast te stellen, schendt de bestreden bepaling artikel 24, § 5, van de Grondwet.

Dat de huidige situatie niet vergelijkbaar zou zijn met die welke aan de orde was in het arrest nr. 33/92 van 7 mei 1992, is evenmin gegrond.

Genoemd arrest betrof inschrijvingsgelden voor studenten die geen studiebeurs konden genieten, doch maakte hierbij geen onderscheid naargelang het een basis- of een voortgezette opleiding betrof. Die regeling had inderdaad een invloed op de toegang tot het universiteitsonderwijs.

Gelet op de evolutie inzake de waardering van voortgezette opleidingen op de arbeidsmarkt, en gelet op de noodzakelijkheid van het volgen van sommige van die opleidingen om bepaalde beroepen te kunnen uitoefenen, kan echter niet worden betwist dat ook de litigieuze bepaling de toegang tot nochtans hoog gewaardeerde en vaak zelfs essentiële studierichtingen op ongeoorloofde wijze dreigt te beperken. Bovendien heeft de litigieuze regeling wel degelijk een rechtstreekse invloed op het financieringsstelsel van dat onderwijs, te meer daar zij juist om budgettaire redenen en om redenen van financiering van de betrokken inrichtingen is uitgevaardigd.

- B -

De zaak met rolnummer 843

Ten gronde

Over de bestreden bepalingen

B.1.1. Het kader voor de organisatie en de financiering van de voortgezette academische opleidingen werd uitgetekend bij het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, dat ook voor universiteiten die alleen kandidatuur-opleidingen aanbieden in de mogelijkheid voorzag om voortgezette academische opleidingen te organiseren (artikel 32).

B.1.2. In artikel 130 van het decreet van 12 juni 1991 werden de werkingsuitkeringen van de universiteiten voor 1991 vastgelegd in absolute cijfers. Die bedragen werden jaarlijks aangepast, rekening houdend met de daling of de stijging van het aantal onderwijsbelastingseenheden in de desbetreffende universiteit, daarin begrepen de onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette academische opleidingen. Daarnaast ontvingen de universiteiten nog een forfaitaire aanvullende werkingsuitkering.

B.1.3. Voor de berekening van het aantal onderwijsbelastingseenheden werden, overeenkomstig de artikelen 131 en volgende van het decreet, de academische opleidingen ingedeeld in drie financieringsgroepen. Het aantal studenten in iedere financieringsgroep werd uitgedrukt in financierbare eenheden die moeten voldoen aan vereisten op het vlak van de inschrijving, de nationaliteit en de financieringsduur (artikel 132). Het aantal onderwijsbelastingseenheden van een universiteit, uitgedrukt in een puntenaantal, was gelijk aan de som van de produkten van het aantal financierbare eenheden in iedere financieringsgroep, enerzijds, en een overeenkomstig puntengewicht, dat varieert naar studievorm en studieomvang, anderzijds (artikel 135).

B.1.4. Teneinde voor de berekening van het aantal onderwijsbelastingseenheden in aanmerking te kunnen komen, moesten de universitaire opleidingen onder meer voldoen aan de in het decreet vastgelegde rationalisatie- en programmatienormen (artikelen 141 en 142).

Specifiek wat de voortgezette academische opleidingen betreft, betekende dit dat nieuwe opleidingen slechts voor financiering in aanmerking werden genomen, indien over een periode van de twee voorafgaande academiejaren een gemiddelde van twintig ingeschreven studenten in een aanvullende opleiding en twintig ingeschreven studenten in elk studiejaar van een specialisatieopleiding behaald werd. Wat de bestaande voortgezette academische opleidingen betrof, bepaalde de in artikel 142 vervatte rationalisatienorm dat alle voortgezette opleidingen die over een periode van de twee voorafgaande academiejaren geen gemiddelde behaalden van tien ingeschreven studenten in een aanvullende opleiding of tien ingeschreven studenten in elk jaar van een specialisatieopleiding niet meer in aanmerking werden genomen voor de vaststelling van de onderwijsbelastingseenheden.

B.1.5. Het bestreden decreet van 21 december 1994 betreffende het onderwijs VI wijzigt het decreet van 12 juni 1991 en voert een nieuwe financieringsmethodologie in voor de voortgezette academische opleidingen, die als volgt werd verantwoord :

«Het aantal voortgezette academische opleidingen die door de Vlaamse universiteiten aangeboden worden is zeer groot (185 voortgezette academische opleidingen in het academiejaar 1994-1995). Ondanks herhaaldelijk aandringen bij de universiteiten, blijkt het zeer moeilijk hen tot rationalisatie in dit aanbod te laten overgaan.

Het universiteitsdecreet bevat geen instrument om dit aanbod en de daaruit voortvloeiende toename van studenten te beheersen, zodat het voor de Vlaamse regering ook zeer moeilijk is de daaruit resulterende kosten te beheersen.

Het is echter niet opportuun dat de Vlaamse regering de lijst van de voortgezette academische opleidingen zou vastleggen (zoals dit wel gebeurd is voor de academische opleidingen), want zojuist op dit terrein moeten de universiteiten zeer snel kunnen inspelen op de zich wijzigende wetenschappelijke en maatschappelijke ontwikkelingen.

Derhalve wordt een nieuwe financieringsmethodologie voor deze voortgezette academische opleidingen ingevoerd, namelijk het invoegen van de financiering van deze opleidingen in het basisbedrag van iedere universiteit. Dergelijke werkwijze nijgt trouwens naar de financieringsmethodologie van het HOBV (gesloten enveloppefinanciering).

Deze werkwijze zal vermijden dat de werkingstoelagen van de universiteiten in de toekomst op een niet te beheersen wijze zouden stijgen.

Volgende werkwijze werd gevolgd bij het herbepalen van het basisbedrag van de werkingstoelagen van de universiteiten :

a) van het aantal vastgestelde OBE van VAO werd nagegaan wat de stijging tussen 1.02.1993 en 1.02.1994 voor alle universiteiten was,

b) bij universiteiten waar het aantal OBE van VAO steeg, werd deze stijging beperkt tot 10 % van de totale stijging ervan voor Vlaanderen,

c) de 'overtollige' OBE van VAO werden in mindering gebracht van de evolutie OBE,

d) op basis van de aldus berekende evolutie OBE werd de formule van het decreet 91 toegepast, op uitzondering van het invoegen van de aanvullende werkingsuitkeringen (art. 130, 1°),

e) deze aanvullende werkingsuitkeringen werden toegevoegd na toepassing van de formule.

Voorliggende wijziging beoogt in het bijzonder de kostenbeheersing ten aanzien van de voortgezette opleidingen naar de toekomst toe, door vanaf het begrotingsjaar 1996 af te stappen, voor wat de voortgezette academische opleidingen betreft, van de financiering in functie van de stijging of daling van het aantal financierbare studenten. Daartoe wordt een nieuwe financieringsformule voorgesteld die in methodologie niet afwijkt van de huidige werkwijze zoals vastgesteld in art. 130 van het decreet. Daar waar het huidige art. 130 rekening houdt met de onderwijsbelastingseenheden die voortspruiten uit de academische opleidingen, de voortgezette academische opleidingen en de doctoraten, wordt in de nieuwe werkwijze alleen nog rekening gehouden met de stijging of daling van de onderwijsbelastingseenheden voortspruitend uit de academische opleidingen en de doctoraten. » (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1993-1994, nr. 600-2, p. 3)

B.1.6. Uit het bovenstaande blijkt dat de decreetgever op de voortgezette academische opleidingen wil besparen door ze in de toekomst niet langer studentgebonden te financieren, doch wel in de vorm van een forfaitair bedrag vervat in de basistoelage

van de universiteiten. Tegelijk heeft de decreetgever een bijkomende besparing doorgevoerd doordat hij, bij het bepalen van de werkingsuitkering voor 1995 voor die universiteiten waar zich in de periode tussen 1 februari 1993 en 1 februari 1994 een stijging in het aantal onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette academische opleidingen heeft voorgedaan, die stijging niet meer volledig in aanmerking heeft genomen.

B.1.7. De nieuwe financieringsregeling is neergelegd in artikel 130 van het decreet van 12 juni 1991, zoals het is vervangen door artikel 127 van het bestreden decreet.

Het nieuwe artikel 130 stelt in zijn paragraaf één de basisbedragen voor de werkingsuitkeringen van de universiteiten voor 1995 vast; zij zijn berekend volgens de in de parlementaire voorbereiding vermelde methode. Vanaf 1996 wordt het aldus vastgestelde nominale bedrag aangepast volgens de in artikel 130, § 2, vermelde formule. Samenhangend met het nieuwe artikel 130 werden ook enkele andere bepalingen van het decreet van 12 juni 1991 gewijzigd.

Over de aangevoerde middelen

B.2.1. Volgens de verzoekende partij zijn de bestreden bepalingen strijdig met de artikelen 10 en 11 en met artikel 24, § 4, van de Grondwet.

B.2.2. Uit de uiteenzetting van de middelen blijkt dat de grieven van de verzoekende partij, zowel in het eerste als in het tweede middel, in hoofdzaak zijn gericht tegen de wijze waarop de werkingstoelagen voor 1995 werden herbepaald en met name tegen het feit dat daarbij onvoldoende rekening werd gehouden met haar specifieke situatie als «jonge universitaire instelling» die, op grond van de voordien bestaande decretale regeling na twee jaar niet gesubsidieerde organisatie van voortgezette academische opleidingen, in aanmerking zou zijn gekomen voor de bij het decreet van 12 juni 1991 bepaalde financiering, waardoor men haar bij de doorgevoerde besparing had moeten ontzien.

In het eerste middel betwist de verzoekende partij in het algemeen de criteria die zijn gehanteerd voor het bepalen van de omslag van het totale budget voor werkingsuitkeringen tussen de diverse universiteiten. Ze heeft meer concreet bezwaar tegen het feit dat «de wijziging in de verdeling van de

werkingstoelagen berust op een willekeurig gekozen criterium, gebaseerd op een onverklaarbare beperking van de aanrekening van de stijging van het aantal onderwijsbelastingseenheden van de voortgezette academische opleidingen tot 10 % van de totale stijging van het aantal onderwijsbelastingseenheden in Vlaanderen ».

In het tweede middel richt de kritiek zich meer precies op het feit dat bij het bepalen van het herziene basisbedrag voor de werkingsuitkering, zoals bepaald in artikel 130, § 1, geen rekening is gehouden met de daadwerkelijk ingerichte voortgezette academische opleidingen, maar enkel met de voor financiering in aanmerking komende onderwijsbelastingseenheden in die opleidingen.

Bijkomend zijn de grieven van de verzoekende partij, zoals uiteengezet in het tweede middel, ook gericht tegen het feit dat elke wijziging na 1 februari 1994 in het aantal studenten voor de voortgezette academische opleidingen zonder invloed blijft op de vaststelling van de werkingsuitkeringen vanaf 1995, en dus tegen het feit dat die opleidingen niet langer studentgebonden worden gefinancierd.

B.2.3. De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Dezelfde regels verzetten er zich overigens tegen dat categorieën van personen, die zich ten aanzien van de aangevochten maatregel in wezenlijk verschillende situaties bevinden, op identieke wijze worden behandeld, zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording bestaat.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

Artikel 24, § 4, van de Grondwet herbevestigt voor onderwijszaken de beginselen inzake gelijkheid en niet-discriminatie.

B.2.4. Bij de berekening van de werkingsuitkeringen van de universiteiten voor 1995 is rekening gehouden met de algehele evolutie van het aantal onderwijsbelastingseenheden tussen 1 februari

1991 en 1 februari 1994; voor de onderwijsbelastingseenheden met betrekking tot de voortgezette academische opleidingen is echter een correctie doorgevoerd voor de periode tussen 1 februari 1993 en 1 februari 1994, doordat voor de instellingen waar in die periode een toename van het aantal onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette academische opleidingen werd vastgesteld, die stijging beperkt wordt tot 10 pct. van de totale stijging in dezelfde periode. Uit het verzoekschrift en uit de door de Vlaamse Regering op verzoek van het Hof voorgelegde gegevens blijkt dat die totale stijging van de onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette academische opleidingen tussen 1 februari 1993 en 1 februari 1994 zeshonderd drieënvijftig eenheden bedroeg. Dit betekent dat voor elk van de vier universiteiten die een stijging vertoonden, slechts vijfenzeftig onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette opleidingen in aanmerking werden genomen in de tellingsbasis die door de decreetgever als uitgangspunt wordt genomen bij het herbepalen van de werksuiteringen voor 1995 die de basis vormen voor het toekomstige financieringssysteem. Voor de instellingen die geen stijging vertoonden is de evolutie van het aantal onderwijsbelastingseenheden tussen 1991 en 1994 volledig in aanmerking genomen en zonder correctie doorgevoerd.

B.2.5. Een stijging in het aantal onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette academische opleidingen in de door de decreetgever beoogde periode kan zijn veroorzaakt door een wijziging in de door de artikelen 131 en volgende gehanteerde parameters, waarbij in hoofdzaak het aantal studenten in de voortgezette academische opleidingen bepalend is.

B.2.6. Die stijging kan echter eveneens het gevolg zijn geweest van de door de decreetgever gehanteerde programmatienormen, waardoor bepaalde voortgezette academische opleidingen op 1 februari 1993 nog niet en op 1 februari 1994 wel in aanmerking kwamen voor de berekening van het aantal onderwijsbelastingseenheden.

Met name is dat het geval geweest voor de verzoekende partij, die pas sinds het decreet van 12 juni 1991 in de mogelijkheid is gesteld om voortgezette opleidingen te organiseren, zodat ten gevolge van de geldende programmatienorm die opleidingen, hoewel zij reeds in werkelijkheid waren georganiseerd op 1 februari 1993, onmogelijk in aanmerking konden worden genomen voor het bepalen van het aantal onderwijsbelastingseenheden, terwijl dat wel het geval was op 1 februari 1994.

B.2.7. De decreetgever heeft de vergelijking van het aantal onderwijsbelastingseenheden voor de

voortgezette academische opleidingen op respectievelijk 1 februari 1993 en 1 februari 1994 en de correctie die daarvan voor sommige instellingen het gevolg was, op gelijke wijze op alle universiteiten en op alle opleidingen toegepast, en heeft daarbij geen rekening gehouden met de specifieke situatie van de opleidingen die zich in de onder B.2.6 bedoelde hypothese bevonden.

B.2.8. Die specifieke situatie heeft echter tot gevolg gehad dat voor de betrokken universiteiten zich in de door de decreetgever beoogde periode van 1 februari 1993 tot 1 februari 1994 een stijging heeft voorgedaan in het aantal onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette academische opleidingen die enkel en alleen het gevolg is geweest van de in het decreet vervatte programmatiernorm en die in geen verband staat met de reële evolutie van het aantal voortgezette academische opleidingen of het aantal studenten in die opleidingen in de betrokken periode.

Uit de door de Vlaamse Regering op verzoek van het Hof voorgelegde cijfers blijkt inderdaad dat de instellingen waar zich in die periode een stijging van het aantal onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette opleidingen heeft voorgedaan, niet noodzakelijk die zijn welke in die periode meer opleidingen of meer studenten in die opleidingen hadden.

Omgekeerd deed zich bij die instellingen die een daling vertoonden in het aantal onderwijsbelastingseenheden, niet noodzakelijk een daling voor in het aantal opleidingen of het aantal studenten in die opleidingen.

De wijziging in het aantal onderwijsbelastingseenheden in de door de correctie beoogde periode kan dus *in se* geen indicatie zijn voor al dan niet door de betrokken instellingen geleverde inspanningen tot rationalisatie van het aanbod, waarvan de noodzakelijkheid door de overheid werd beklemtoond.

B.2.9. In zoverre de stijging van het aantal onderwijsbelastingseenheden die tussen 1 februari 1993 en 1 februari 1994 naar voren treedt, het gevolg is geweest van de bijzondere, aan de programmatiernormen te wijten situatie, worden de betrokken instellingen derhalve door de doorgevoerde besparingsmaatregel benadeeld vanwege de specifieke situatie waarin ze zich bevonden, zonder dat daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording bestaat.

Hoewel de decreetgever thans opteert voor een rationalisatie van het aanbod aan voortgezette

academische opleidingen, heeft hij in het decreet van 12 juni 1991 zeer bewust de mogelijkheid gecreëerd voor het organiseren van nieuwe voortgezette academische opleidingen, onder meer voor instellingen die slechts kandidatuuropleidingen aanbieden, zodat de universiteiten die van die mogelijkheid gebruik hebben gemaakt, rekening houdend met de programmatiernorm, op 1 februari 1993 onmogelijk voor de berekening van het aantal onderwijsbelastingseenheden in aanmerking konden komen, doch wel op 1 februari 1994. De door de decreetgever doorgevoerde besparing treft hen dus uitsluitend om die reden.

Ten slotte is de benadeling die het gevolg is van de door de verzoekende partij bestreden correctie niet eenmalig doch terugkerend en op termijn cumulatief, nu de voor 1995 vastgestelde werkingsuitkeringen als basis dienen voor de toekomstige berekening van de werkingsuitkeringen (artikel 130, § 2).

B.2.10. Doordat de decreetgever bij de vaststelling van de werkingsuitkeringen van de universiteiten voor 1995 een besparingsmaatregel heeft doorgevoerd ten aanzien van de voortgezette academische opleidingen waarbij hij voor alle instellingen op gelijke wijze is uitgegaan van de evolutie van het aantal onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette academische opleidingen tussen 1 februari 1993 en 1 februari 1994 zonder daarbij rekening te houden met de implicaties van de in artikel 141 vervatte programmatiernorm, heeft de decreetgever er geen rekening mede gehouden dat, juist ten gevolge van die norm, universiteiten zich in een wezenlijk verschillende situatie konden bevinden.

Nu geen objectieve en redelijke verantwoording bestaat, rekening houdend met de doelstelling van de decreetgever, voor die identieke behandeling die tot een nadeel voor de betrokken instellingen leidt, is zij strijdig met de beginselen neergelegd in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en, wat het onderwijs betreft, in artikel 24 van de Grondwet.

B.2.11. De grieven van de verzoekende partij richten zich in hoofdzaak tegen de herbepaling van de werkingsuitkeringen voor 1995. Daarnaast worden ook bezwaren geuit tegen het feit dat elke wijziging in het aantal studenten voor de voortgezette academische opleidingen zonder invloed blijft op de vaststelling van de werkingsuitkeringen vanaf 1995, en dus tegen het feit dat die opleidingen in de toekomst niet langer studentgebonden worden gefinancierd.

De verzoekende partij voert niet aan dat hierdoor een ongeoorloofde discriminatie zou ontstaan ten aanzien van de voortgezette academische opleidingen in het algemeen. Haar bezwaar is ook hier gericht tegen het feit dat de Katholieke Universiteit Brussel op dezelfde wijze wordt behandeld als alle andere universiteiten, zonder dat daarvoor een objectieve en redelijke rechtvaardiging zou bestaan.

B.2.12. Zoals uiteengezet onder B.1.5 en B.1.6 heeft de decreetgever een nieuwe financieringsmethode voor de voortgezette academische opleidingen noodzakelijk geacht om te vermijden dat de kosten voor die opleidingen in de toekomst op een niet te beheersen wijze zouden stijgen en om de universiteiten aldus aan te zetten tot een rationalisatie van het desbetreffende aanbod.

B.2.13. De beginselen inzake gelijkheid en niet-discriminatie verzetten er zich niet tegen dat de wetgever terugkomt op zijn oorspronkelijke doelstellingen om er andere na te streven. In het algemeen trouwens, moet de overheid haar beleid kunnen aanpassen aan de wisselende vereisten van het algemeen belang.

Het komt de decreetgever toe, rekening houdend met de beperkte budgettaire armslag waarover hij beschikt, te oordelen dat een beleidswijziging inzake de financiering van de universiteiten noodzakelijk is.

Het Hof kan een dergelijke beleidswijziging slechts beoordelen binnen de door de Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 bepaalde bevoegdheid. De grondwettelijke beginselen inzake gelijkheid en niet-discriminatie zijn niet geschonden om de enkele reden dat een nieuwe maatregel de berekeningen in de war stuurt van degenen die op het voortbestaan van de vroegere regeling hadden gerekend.

B.2.14. Zoals hiervoor uiteengezet, liet de specifieke situatie waarin sommige universitaire instellingen zich bevonden, niet toe te verantwoorden dat de decreetgever bij de herbepaling van de werkingsuitkeringen voor 1995 alle instellingen op gelijke wijze heeft behandeld.

Die specifieke situatie vereist evenwel niet dat die instellingen in de toekomst bij elke besparingsmaatregel ten aanzien van de voortgezette academische opleidingen zouden moeten

worden ontzien. Het feit dat de decreetgever voor de toekomst ten aanzien van alle universitaire instellingen een zelfde financieringssysteem hanteert voor de voortgezette academische opleidingen, schendt de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet niet.

Over de omvang van de vernietiging

B.3.1. De verzoekende partij vordert in hoofdorde de vernietiging van artikel 130 van het decreet van 12 juni 1991, ingevoegd bij artikel 127 van het decreet van 21 december 1994.

Zoals is uiteengezet, heeft de decreetgever de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet geschonden doordat hij bij de vaststelling van de werkingsuitkeringen van de universiteiten voor 1995 heeft voorzien in een correctie in het aantal onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette academische opleidingen, waarbij hij voor alle universiteiten op gelijke wijze is uitgegaan van de evolutie van het aantal onderwijsbelastingseenheden tussen 1 februari 1993 en 1 februari 1994, zonder dat daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording bestond.

Artikel 130, § 1, van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, ingevoegd bij artikel 127 van het bestreden decreet, dat de werkingsuitkeringen van de universiteiten voor 1995 vastlegt, dient derhalve te worden vernietigd in zoverre de erin vermelde bedragen werden beïnvloed door de voormelde correctie. Artikel 130, § 3, van het decreet van 12 juni 1991, ingevoegd bij artikel 127 van het bestreden decreet, waarin het aantal onderwijsbelastingseenheden op 1 februari 1994 wordt vastgelegd en dat mede als basis heeft gediend voor de bepaling van de in artikel 130, § 1, vermelde bedragen, dient eveneens te worden vernietigd in zoverre de daarin vermelde aantallen werden beïnvloed door de hoger bedoelde correctie.

De door de verzoekende partij aangevoerde middelen zijn evenwel niet gegrond voor zover ze gericht zijn tegen de wijze waarop in artikel 130, § 2, de werkingsuitkeringen vanaf 1996 worden vastgelegd. Artikel 130, § 2, van het decreet van 12 juni 1991, ingevoegd bij decreet van 21 december 1994, dient slechts te worden vernietigd in zoverre de erin vervatte financieringsformule de bedragen van de werkingsuitkeringen van 1995 en het aantal onderwijsbelastingseenheden op 1 februari 1994 als parameters hanteert.

B.3.2. De verzoekende partij vordert in bijkomende orde de vernietiging van een reeks bepalingen van het decreet van 21 december 1994, die naar haar oordeel met het vermelde artikel 127 zijn verbonden, namelijk van de artikelen 114, 128, 129, 130, 133, 134, 141 en 149, § 1, 1°, 2° en 3°.

De artikelen 114, 128, 129, 130, 133, 134 en 149, § 1, 1°, 2° en 3°, bevatten aanpassingen van het decreet van 12 juni 1991, die het gevolg zijn van de nieuwe financieringsmethode voor de voortgezette academische opleidingen die vanaf 1996 van toepassing is. De genoemde bepalingen houden geen rechtstreeks verband met de vaststelling van de werkingstoelagen voor 1995 en dienen niet te worden vernietigd bij wijze van gevolgtrekking.

Artikel 141 van het bestreden decreet wijzigt artikel 160 van het decreet van 12 juni 1991 voor zover bij de berekening van de «80/85 pct.» norm voortaan wordt uitgegaan van de werkingsuitkeringen vastgesteld voor 1995. Die bepaling dient te worden vernietigd in zoverre de erin vervatte berekeningsformule de werkingsuitkeringen voor 1995 als basis neemt.

De zaak met rolnummer 890

Over de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging

B.4.1. De Vlaamse Regering betwist de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging om twee redenen.

In de eerste plaats meent de Vlaamse Regering dat het aangeklaagde onderscheid in behandeling niet voortvloeit uit het bestreden decreet maar uit eventueel later te nemen beslissingen van het universiteitsbestuur, die evenwel niet binnen de toetsingsbevoegdheid van het Hof vallen.

B.4.2. Het bestreden artikel 114 van het decreet van 21 december 1994 heeft betrekking op de inschrijvingsgelden voor de voortgezette academische opleidingen en staat het universiteitsbestuur toe voor maximaal de helft van die opleidingen een hoger inschrijvingsgeld vast te stellen dan het maximumbedrag dat in het decreet is vermeld. De verzoekende partij oordeelt dat die bepaling strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat ze het mogelijk maakt dat voor de bedoelde opleidingen wordt afgeweken van het vastgelegde maximumbedrag wat niet het geval is voor de gewone academische opleidingen, enerzijds, en dat die bepaling een ongrondwettige delegatie aan een uitvoerend orgaan inhoudt, anderzijds.

De door de verzoekende partij aangevoerde grieven zijn derhalve onmiskenbaar gericht tegen de bestreden decreetsbepaling zelf en niet tegen de uitvoering ervan.

De exceptie kan niet worden aangenomen.

B.4.3. De Vlaamse Regering betwist ook dat de verzoekende partij, de v.z.w. Vereniging van Vlaamse Studenten, zou doen blijken van het rechtens vereiste belang om een beroep tot vernietiging in te stellen tegen de bestreden bepaling.

Volgens de Vlaamse Regering is het belang waarop de verzoekende partij zich beroept beperkt tot de individuele belangen van de leden en betreft het niet een collectief belang van de vereniging zonder winstoogmerk, valt het maatschappelijk doel samen met het algemeen belang en is het derhalve niet van bijzondere aard en bewijst de vereniging zonder winstoogmerk niet dat ze voldoende representatief is om de studenten in de voortgezette academische opleidingen te vertegenwoordigen.

B.4.4. Wanneer een vereniging zonder winstoogmerk zich op een collectief belang beroept, is vereist dat haar maatschappelijk doel van bijzondere aard is en, derhalve, onderscheiden van het algemeen belang; dat dit belang niet tot de individuele belangen van de leden is beperkt; dat het maatschappelijk doel door de bestreden norm kan worden geraakt; dat dit maatschappelijk doel werkelijk wordt nagestreefd, wat moet blijken uit de concrete en duurzame werking van de vereniging, zowel in het verleden als in het heden.

B.4.5. Volgens artikel 4, § 1, van haar statuten is de verzoekende partij :

« de nationale studentenvakbeweging van de studenten aan de universiteiten, aan de instellingen van het hoger onderwijs van het lange type (HOLT) en aan de instellingen van het hoger onderwijs van het korte type (HOKT). In een geest van pluralisme en los van elke politieke partij of welke organisatie ook, behartigt de Vereniging van Vlaamse Studenten de rechten en de belangen van alle studenten die ingeschreven zijn in een instelling van het nederlandstalig hoger onderwijs in België, zonder onderscheid van cultuur, ras, geslacht of levensbeschouwing. De V.V.S. vertolkt de mening van de studenten over onderwijs en actuele zaken. De V.V.S. plaatst het verdedigen van de studentenrechten in het ruimer kader van de democratisering van het onderwijs. Dit wil zeggen dat iedereen ongeacht socio-culturele achtergrond, het recht heeft om zonder financiële of andere drempels het onderwijs van zijn of haar keuze en begaafdheid te volgen. »

Gelet op het aldus omschreven maatschappelijk doel, dat onderscheiden is van het algemeen belang, kan de vereniging opkomen tegen de bestreden decreetsbepaling die betrekking heeft op de inschrijvingsgelden voor de voortgezette academische opleidingen en aldus door het vaststellen van een financiële drempel kan raken aan de democratisering van het onderwijs. De vereniging zonder winstoogmerk treedt daarbij op ter vrijwaring van een collectief belang en niet enkel in het belang van haar individuele leden. Nu de vereniging zich volgens haar statuten tot doel stelt via het geheel van haar werking en haar structuren alle studenten aan de universiteiten te vertegenwoordigen kan zij ook geacht worden voldoende representatief te zijn voor de studenten in de voortgezette academische opleidingen. Ten slotte blijkt uit de aan het Hof voorgelegde stukken dat de vereniging doet blijken van een concrete en duurzame werking.

De exceptie kan niet worden aangenomen.

Ten gronde

Over het tweede en het derde middel samen

B.5.1. Het bestreden artikel 114 van het decreet van 21 december 1994 betreffende het onderwijs VI wijzigt de regeling van de inschrijvingsgelden voor de voortgezette academische opleidingen die was vastgelegd in artikel 43 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

B.5.2. Vóór de totstandkoming van de bestreden bepaling waren die inschrijvingsgelden als volgt geregeld :

Artikel 43, § 2 : « Het universiteitsbestuur stelt jaarlijks vóór 1 mei het bedrag van het inschrijvingsgeld vast. »

Artikel 43, § 3 : « Voor de voltijdse academische opleidingen en de voltijdse voortgezette academische opleidingen bedraagt het jaarlijks inschrijvingsgeld minimaal 10.000 frank en maximaal 14.500 frank. Die bedragen worden vanaf het academiejaar 1992-1993 jaarlijks aangepast aan de evolutie van de index van de consumptieprijzen.

Voor de deeltijdse academische opleidingen en de deeltijdse voortgezette academische opleidingen bedraagt het jaarlijks inschrijvingsgeld minimaal 5.000 frank en maximaal 7.250 frank. Die bedragen worden vanaf het academiejaar 1992-1993 jaarlijks aangepast aan de evolutie van de index van de consumptieprijzen.

(...) ».

Artikel 43, § 7 : « Onverminderd het bepaalde in artikel 133, 3°, kan het universiteitsbestuur voor de aanvullende opleidingen of specialisatieopleidingen die het aanduidt een hoger inschrijvingsgeld vaststellen dan bepaald in de §§ 3 tot 5. Het deelt de beslissingen daaromtrent mee aan de Vlaamse Executieve via de Commissaris van de Vlaamse Executieve. »

Indien van de mogelijkheid om een hoger inschrijvingsgeld te vorderen gebruik werd gemaakt, had dit op grond van artikel 133, 3°, van het decreet van 12 juni 1991 tot gevolg dat de studenten in de betrokken opleiding niet meer voor financiering in aanmerking kwamen.

Voormeld artikel 43, § 7, is bij het bestreden artikel 114 van het decreet van 21 december 1994 vervangen door de volgende bepaling :

« In afwijking van het bepaalde in § 3 kan het universiteitsbestuur voor maximaal de helft van de door haar aangeboden voortgezette academische opleidingen een hoger jaarlijks inschrijvingsgeld vaststellen. »

B.5.3. Volgens de verzoekende partij schendt de bestreden bepaling artikel 24, § 5, van de Grondwet, zowel op zichzelf als in samenhang met artikel 33 van de Grondwet en artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen doordat, enerzijds, de decreetgever op grond van de genoemde bepalingen slechts opdrachten kan geven aan de gemeenschapsregering en niet rechtstreeks aan het universiteitsbestuur en doordat, anderzijds, de essentiële elementen van het onderwijs, wat de inrichting, de erkenning en de subsidiëring ervan betreft, bij decreet moeten worden geregeld en een eventuele opdracht slechts betrekking kan hebben op de tenuitvoerlegging van de door de decreetgever zelf vastgestelde beginselen, wat *in casu* niet het geval is, nu het universiteitsbestuur de bevoegdheid wordt gegeven om voor maximaal de helft van de voortgezette academische opleidingen een hoger jaarlijks inschrijvingsgeld vast te stellen dan het maximumbedrag waarin artikel 43, § 3, van het decreet van 12 juni 1991 voorziet, zodat daarvoor geen maximum meer is vastgesteld en evenmin criteria worden aangegeven die richtinggevend zijn bij het uitoefenen van de aan het universiteitsbestuur toevertrouwde bevoegdheid.

B.5.4. Artikel 24, § 5, van de Grondwet bepaalt dat de inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs door de gemeenschap wordt geregeld door de wet of het decreet.

Een bepaling die het bedrag van de inschrijvingsgelden voor de voortgezette academische opleidingen regelt behoort tot de in die grondwetsbepaling bedoelde inrichting van het onderwijs.

B.5.5. Artikel 24, § 5, van de Grondwet drukt de wil uit van de Grondwetgever om aan de bevoegde wetgever de zorg voor te behouden een regeling te treffen voor de essentiële aspecten

van het onderwijs wat de inrichting, de erkenning of de subsidiëring ervan betreft, doch verbiedt niet dat onder bepaalde voorwaarden opdrachten aan andere overheden worden gegeven.

B.5.6. Uit artikel 24, § 5, van de Grondwet, volgt niet dat de decreetgever slechts opdrachten zou kunnen verlenen aan de gemeenschapsregering. Die conclusie volgt evenmin uit artikel 24, § 5, van de Grondwet, in samenhang met artikel 33 van de Grondwet en met artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Die laatste bepaling houdt in dat de uitvoerende macht van de gemeenschap berust bij de gemeenschapsregering, doch verhindert niet in het algemeen dat de decreetgever andere overheden met uitvoerende taken kan belasten of een beslissingsbevoegdheid kan toekennen, op voorwaarde dat hij daarbij de hem toegekende grondwettelijke bevoegdheid niet overschrijdt of miskent.

B.5.7. Artikel 24, § 5, vereist dat de door de decreetgever verleende opdrachten slechts op de tenuitvoerlegging van de door de decreetgever zelf vastgestelde beginselen betrekking hebben. Via die opdrachten kan een gemeenschapsregering of een andere overheid de onnauwkeurigheid van die beginselen niet opvangen of onvoldoende omstandige beleidskeuzes niet verfijnen.

B.5.8. Als gevolg van de nieuwe financieringsmethodologie oordeelde de decreetgever dat aan de universiteiten een grotere verantwoordelijkheid moest worden gegeven inzake de vaststelling van de inschrijvingsgelden voor de voortgezette academische opleidingen, die de universiteiten de mogelijkheid moest geven om het hoofd te bieden aan de moeilijkheden die konden voortvloeien uit het invoegen van de financiering van die opleidingen in het basisbedrag van de universiteiten (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1993-1994, nr. 600-2, p. 2).

Tegelijk oordeelde de decreetgever dat het niet was aangewezen de inschrijvingsgelden voor alle voortgezette academische opleidingen vrij te laten.

« Inderdaad, voor bepaalde maatschappelijk en wetenschappelijk waardevolle opleidingen voornamelijk in de niet-commerciële sector verdient het aanbeveling om het inschrijvingsgeld niet te verhogen » (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1993-1994, nr. 600-4, p. 41).

« De minister (...) verklaart dat er twee tegenstrijdige belangen moesten worden verzoend. Enerzijds, het belang van het universiteitsbestuur dat de mogelijkheid moet hebben om een hoger

inschrijvingsgeld te bepalen in een aantal gevallen, anderzijds, het sociaal belang dat de toegankelijkheid niet supplementair mag worden gehandicapt. De minister verklaart dat hij gepoogd heeft een middenweg te vinden : voor minimum de helft moet men een inschrijvingsgeld bepalen binnen het spanningsveld, voor de andere helft kan men vrij het inschrijvingsgeld bepalen. Dat is de keuze voor de autonomiegedachte en tegelijkertijd een sociaal signaal geven aan de universiteiten » (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1993-1994, nr. 600-5, p. 33) (zie ook *Hand.*, Vlaamse Raad, 16 december 1994, p. 525).

B.5.9. De bestreden bepaling is slechts een zeer onvolledige weergave van de bedoeling die aldus door de decreetgever wordt uitgedrukt. Zij beperkt zich er immers toe te bepalen dat voor hoogstens de helft van de voortgezette academische opleidingen het universiteitsbestuur hogere inschrijvingsgelden kan vaststellen dan diegene waarin artikel 43, § 3, van het decreet voorziet.

De bepaling bakent aldus geenszins de beoordelingsruimte van het universiteitsbestuur af; zij geeft op zichzelf geen enkel criterium aan waarmee dat bestuur rekening moet houden om te bepalen welke voortgezette opleidingen aanleiding kunnen geven tot hogere inschrijvingsgelden. Overigens stelt die bepaling geen maximumbedrag voor die inschrijvingsgelden vast. Zodoende heeft de decreetgever niet de essentiële regels inzake de inschrijvingsgelden voor de voortgezette academische opleidingen vastgesteld en schendt het bestreden artikel 114 van het decreet van 21 december 1994 artikel 24, § 5, van de Grondwet, door aan het universiteitsbestuur een onbepaalde afwijkingsmogelijkheid toe te kennen.

De bestreden bepaling moet dus worden vernietigd.

B.5.10. Gelet op de omvang van de administratieve en financiële moeilijkheden die te dezen uit de terugwerkende kracht van de vernietiging zouden voortvloeien, dienen de gevolgen van de vernietigde bepaling te worden gehandhaafd tot het einde van het lopende academiejaar 1995-1996.

Ten aanzien van het eerste middel

B.6. Aangezien het eerste middel geen aanleiding kan geven tot een ruimere vernietiging van de in het geding zijnde bepaling, moet het niet worden onderzocht.

Om die redenen,

het Hof

- vernietigt :

a) artikel 130, §§ 1 en 3, van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, zoals het is vervangen bij artikel 127 van het decreet van 21 december 1994 betreffende het onderwijs VI, doch slechts voor zover de erin vermelde bedragen en cijfers het resultaat zijn van de uniforme beperking van de stijging van het aantal onderwijsbelastingseenheden voor de voortgezette academische opleidingen tot 10 pct. van de totale stijging in de periode tussen 1 februari 1993 en 1 februari 1994 zonder rekening te houden met de gevolgen van de geldende programmatiernorm op de specifieke situatie van sommige universitaire instellingen per 1 februari 1993;

b) artikel 130, § 2, van hetzelfde decreet, in zoverre de erin vervatte financieringsformule als parameters hanteert het basisbedrag van de werkingsuitkering bedoeld in paragraaf 1 en de som van de onderwijsbelastingseenheden van de desbetreffende universiteit op 1 februari 1994 zoals vastgelegd in paragraaf 3, en enkel voor zover het Hof die parameters vernietigt;

c) artikel 160 van hetzelfde decreet, zoals het gedeeltelijk vervangen is bij artikel 141 van het decreet van 21 december 1994 betreffende het onderwijs VI, in zoverre de erin vervatte berekeningsformule als parameter hanteert het basisbedrag van de werkingsuitkering bedoeld in artikel 130, § 1, van hetzelfde decreet, en enkel voor zover het Hof die parameter vernietigt;

d) artikel 43, § 7, van hetzelfde decreet, zoals het is vervangen bij artikel 114 van het decreet van 21 december 1994 betreffende het onderwijs VI;

- handhaaft de gevolgen van voormeld artikel 43, § 7, voor het academiejaar 1995-1996;

- verwerpt, voor het overige, het beroep met rolnummer 843.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de

bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 15 mei 1996.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

L. De Grève